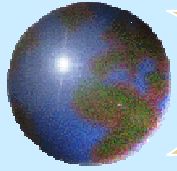

TEMA 4

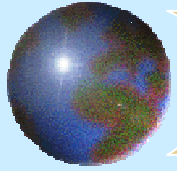
EL CAPITALISME GLOBAL

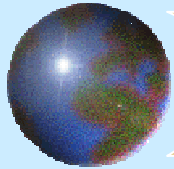
L'EMERGÈNCIA DEL CAPITALISME GLOBAL

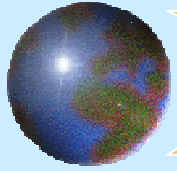
- **La reestructuració del capitalisme des de la globalització**
- **Modernització, dependència i subdesenvolupament capitalista: deu tesis sobre la globalització**
- **Neoliberalisme i pensament únic**
- **Grans tendències de la globalització econòmica**
- **Canvis en l'organització empresarial i en el mercat de treball**

EL MODE DE PRODUCCIÓ CAPITALISTA

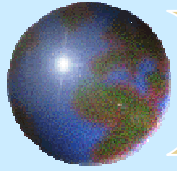
- El capitalisme global i informacional (investigació, innovació, coneixement, informació)
- La formació i l'expansió del sistema mundial capitalista (mode de producció històric: des del segle XVI)
- K. Marx i F. Engels: *El manifest comunista* (1848): la descripció del caràcter globalitzador i polaritzador del capitalisme

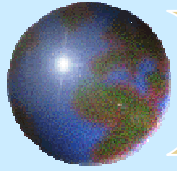
DIALÈCTIQUES CAPITALISTES

- **Dialèctica històrica: explotació i desigualtat**
- **Dialèctica centre-perifèria: dependència**
- **Dialèctica capital-treball: explotació**
- **Dialèctica mercat-estat-societat (economia-política/economia-cultura)**
- **Dialèctica economia-natura: degradació mediambiental**
- **Dialèctica sistèmica-antisistèmica o globalització-altermundisme**
- **Mercantilització progressiva de la vida**

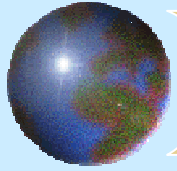
PRODUCCIÓ I DESENVOLUPAMENT

- **Modes de desenvolupament (tecnologia)**
  - **Revolució agrícola (neolític)**
  - **Revolució industrial (segle XVIII)**
  - **Revolució de la informació (segle XX)**
- **Modes de producció (organització)**
  - **Esclavisme**
  - **Feudalisme**
  - **Capitalisme (global)**
  - **Socialisme (regional o local)**

CAPITALISME GLOBAL

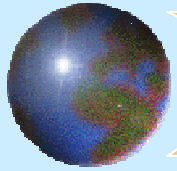
- **Reestructuració capitalista:
informacionalisme, neoliberalisme i
globalització (lògica expansió-crisi)**
- **Empreses transnacionals (corporacions)**
- **Producció, comerç, finances i consum globals
(xarxes globals)**
- **Organitzacions reguladores transnacionals**
- **Formes de capitalisme**
  - **Lliure competència (segle XVIII-1850):
mercat nacional**
  - **Monopolista d'Estat (1850-1973): mercat
internacional**
  - **Monopolista transnacional (des de 1973):
mercat global (i mercats regionals)**

PRESSIONS ESTRUCTURALS SOBRE EL CAPITALISME

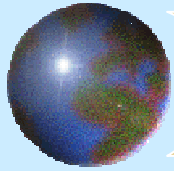
- **Desruralització, proletarització, urbanització i associació de treballadors (+ cost del treball)**
- **Costos de l'esgotament ecològic (+ cost de producció – externalització de costos)**
- **Democratització, estat del benestar i càrregues impositives (+ impostos)**
- **Resultat: disminució progressiva del marge de beneficis (legitimitat estatal?)**
- **Necessitat d'una resposta capitalista (recuperació del marge de beneficis): programa del neoliberalisme + informacionalisme + globalització econòmica**

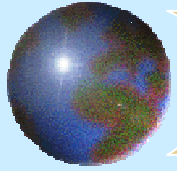

REESTRUCTURACIÓ DEL CAPITALISME

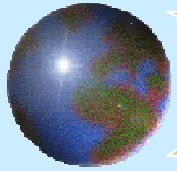
- **Crisi econòmica dels anys 70**
- **Apropiació pel capital d'un major excedent del procés de producció (pressió sobre el treball)**
- **Canvi en la intervenció estatal: de la redistribució social a l'acumulació del capital (pressió sobre l'Estat)**
- **Mundialització dels processos econòmics per a incrementar la rendibilitat (desterritorialització i tecnologia)**
- **Competitivitat, productivitat, rendibilitat i flexibilitat (reducció de l'ajuda oficial al tercer món i deute extern)**

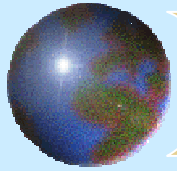
MODERNITZACIÓ I DESENVOLUPAMENT

- **Teories de l'imperialisme
(Hobson, Lenin, Luxemburg)**
- **Teories de la dependència
(Prebish, Frank, Cardoso)**
- **Teories de la modernització
(liberalisme, Rostow, Lerner)**
- **Teoria del sistema mundial
(Wallerstein, Amin)**

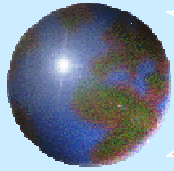
EL SISTEMA MUNDIAL

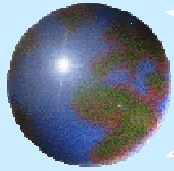
- **Wallerstein i el sistema-món**
  - **Imperis-món**
  - **Economies-món (capitalisme)**
- **Estructura del sistema-món capitalista**
  - **Centre**
  - **Semiperifèria**
  - **Perifèria**
- **Hegemonies i desplaçaments històrics**
- **Desenvolupament desigual**
- **La creixent centralitat de la corporació transnacional (De Venanzi)**

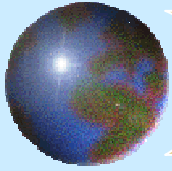

TRETS GLOB. ECONÒMICA

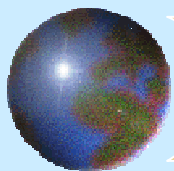
- **Culminació del procés històric d'expansió del capitalisme (capitalisme informacional)**
- **Base tècnica i material (xarxes)**
- **Efectes perversos del model vigent d'industrialització: medi ambient**
- **Empreses transnacionals com a agents actius de la globalització econòmica (empreses xarxa)**
- **El mercat mundial està en formació**

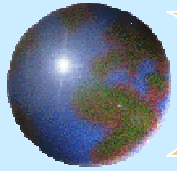

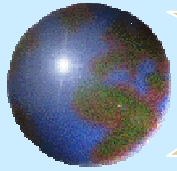

NEW PROMOTORAS IN TRAINING

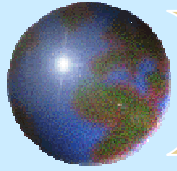
TRETS GLOB. ECONÒMICA

- **Necessitat de lliure mobilitat del capital a escala mundial (capital global)**
- **Necessitat de lliure mobilitat de la força de treball (local) a escala mundial**
- **Polarització i desenvolupament desigual**
- **L'obstacle dels estats nacionals:**
  - **La gran empresa necessita l'Estat**
  - **La gran empresa supera l'Estat**
- **De les economies nacionals a l'economia global**
- **Contradicció entre teoria neoliberal (lliure mercat amb poc Estat) i praxi capitalista (concentració i monopolització del poder econòmic, amb l'ajuda de l'Estat)**

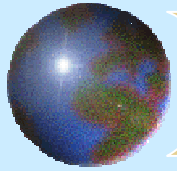
REGIONALITZACIÓ

- **Unió Europea (1957)**
- **Tractat de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord (1989)**
- **Associació de Països del Sud-est Asiàtic (1989)**
- **Unió del Magrib Àrab (1989)**
- **Mercosur (1991)**
- **Mercat Comú d'Amèrica Central (1960)**
- **Mercat Comú del Carib (1972)**
- **Comunitat d'Estats Independents (1991)**
- **Comunitat per al Desenvolupament del Sud d'Àfrica (1992)**
- **Unió Duanera i Econòmica d'Àfrica Central (1964)**
- **Comunitat Econòmica d'Estats d'Àfrica Occidental (1975)**
- **Mercat Comú per a Àfrica Oriental i Meridional (1993)**
- **Associació per a la Cooperació Regional d'Àsia Meridional (1985)**
- **Comunitat Andina (1969)**
- **Mecanisme de Cooperació Econòmica Àsia-Pacífic (1989)**
- **Organització d'Estats Exportadors de Petroli (1960)**

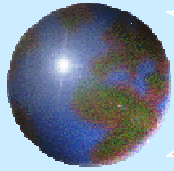
CORPORACIÓ TRANSNACIONAL

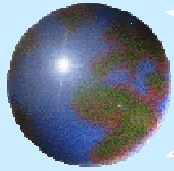
- **Estratègia, operativitat i coordinació**
- **Transnacionalització del capital, de la producció, dels serveis i del treball**
- **Sistema multiplanta i multiproducte**
- **Sistema de lloguers per a embalar**
- **Tendència a la conglomeració**
- **Integració de les operacions**
- **La corporació com a sistema autoreferent (autoorganització)**

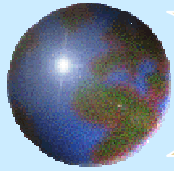

NEOLIBERALISME

- **El pensament únic. Paradigma globalitzador dominant: ajust estructural.**
- **Predomini d'allò econòmic sobre allò polític: neoliberalisme, fi de la història**
- **El mercat soluciona les disfuncions del capitalisme: desenvolupament econòmic**
- **Competitivitat, concurrència, lliure canvi sense límits (FEM, FMI, BM, UE, OMC, OCDE, G8, tractats de lliure comerç)**
- **Divisió internacional del treball: productivitat i rendibilitat**
- **Desreglamentació, privatitzacions, liberalitzacions del sector públic**
- **Indiferència envers els costos ecològics**

Ours d'or d'honneur Berlin 2004

MEMORIA

LA MONDIALISATION A UN VISAGE

DEL SAQUEO

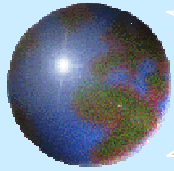

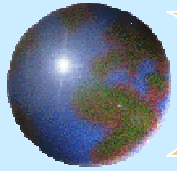
un film de Fernando Solanas, Argentine

www.trigon-film.org

trigon-film

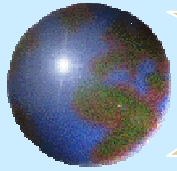

TENDÈNCIES GLOB. ECONÒMICA

- **Dinamisme del comerç mundial**
- **Auge de la transnacionalització productiva**
- **Predomini del capital financer en l'economia**
- **Concentració i jerarquització del poder econòmic i polític**
- **Intensificació de les migracions i la mobilitat laboral**
- **Economia negra criminal global**

CANVIS ORG. EMPRESARIAL

- **Dinàmica remercantilitzadora**
- **Transformacions i flexibilitzacions del sistema fordista**
- **Toyotisme i postfordisme**
- **Flexibilitat laboral, desregulació i reforma dels mercats de treball**
- **Desestabilització del treball i debilitament del moviment sindical**
- **Revalorització social de l'empresari**
- **Atur, subocupació i més desigualtats socials**

